

İÇİNDEKİLER

1. Giriş.....	3
2. Danışma Toplantısının Amacı.....	4
3. Toplantıya İlişkin Genel Bilgiler	5
4. Toplantının Yöntemi ve Akışı.....	6
5. Toplantı Sonuçları	8
6. Uzlaş Alanları.....	9
7. İçerik Analizi.....	10
EK - Toplantı Notları.....	11

1. Giriş

Günümüzde dünya nüfusunun hızla kentleşmekte olduğu ve Dünya nüfusunun yarısından fazlasının kentli olduğu bilinmektedir. Özellikle gelişmekte olan ülkelerde kentleşme hızı daha yüksek ve kentleşme süreçleri daha hızlı gerçekleşmektedir. Bu durum kentlerde aşırı yığılmalara ve çok boyutlu sorunlara sebep olmaktadır. Yapılan öngörülere göre; 2023 yılında Türkiye **nüfusunun yüzde 90'ının kentlerde yaşaması** beklenmektedir.

Küreselleşme ile birlikte bölgeler ve özellikle kentler ulusal sınırların ötesinde ilişkilerle şekillenmekte ve küresel ağlara entegre olmaktadır. 50 yıl öncesine kadar ülkelerin rekabeti söz konusuken artık kentlerin rekabeti öne çıkmakta ve hatta ülkelerin gelişmişliğini dünya kentlerinin gelişimi belirlemektedir. Bu nedenle yeni ekonomik sistemde bölgeler ve kentler ulus ötesi sermaye ve beşeri sermayeyi çekmek için birbiriyle yarışmaktadırlar. Kaliteli ve etkin altyapı hizmetleri ile **yüksek yaşam kalitesi olanağı sunan kentler** rekabet avantajına sahip olmaktadır. Yaşam kalitesi ile birlikte kentsel mekânın kalitesi gelişmeyi/kalkınmayı tetikleyici bir çekim unsuru, iş ve yaşam ortamını iyileştiren önemli bir etken olarak öne çıkmaktadır.

Yaşanabilirlik kavramı; yirminci yüzyılın ikinci yarısında *kent sosyolojisi, kentbilim, çevrebilimi, sağlık bilimleri, coğrafya, etnografya ve kent planlama* alanları içinde ele alınmıştır. **Yaşanabilir kent** tanımlamaları için esas olan kriterlerden bazılarının kentlerde yaşayan bireylerin kendini yeniden üretmesine imkân veren bir ortamda çevreyle uyumunun sağlanması, yerleşmelerin toplum için güvenli bir yaşam olanağı sunması ve toplum içerisindeki tüm kesimlerin kentin meydana getirdiği olanaklara hakça ulaşabilmesi gibi unsurlardan oluşmaktadır. Yaşanabilir kentler için belirlenen ve kabul görmüş ölçütler kavramsal olarak; erişilebilirlik, hareketlilik, sürdürülebilir çevre ve kalkınma, çeşitlilik, eşitlik ve güvenlik gibi temalardan oluşmaktadır. Bunun yanında yapılan yaşanabilirlik sıralamalarında kişi başına düşen yeşil alan miktarı, sosyal ve kültürel donatı alanları, açık alanlar, rekreasyon alanları gibi kent hayatı göstergeleri, ekonomik göstergeler, eğitim, sağlık, kültür-sanat ve çevre göstergeleri gibi ölçütler göz önüne alınmaktadır.

2. Danışma Toplantısının Amacı

Nüfusu hızla kentleşmekte olan Türkiye, başta deprem olmak üzere, sel, heyelan gibi doğal afet risklerinin yüksek olduğu bir ülkedir. Buna karşın ülkemizde kentsel ve kırsal alanlarda kentleşme, yapı stoku ve yerleşme düzeni açısından ciddi sorunlar bulunmaktadır. Özellikle 1999 ve 2011 yıllarında meydana gelen Kocaeli, Düzce ve Van depremlerinin kentlerimizde ve kırsal yerleşmelerde meydana getirdiği **yıkımlar ve büyük kayıpların ardından Türkiye çok kapsamlı bir kentsel dönüşüm sürecine girmiş bulunmaktadır.**

TRC2 Bölgesindeki durum ülkenin durumu ile benzerlik göstermektedir. Yüksek deprem riskinin bulunduğu bölgede, 1950-1960'lerden başlayan ve 1990 sonrasında daha da artan kırdan kente yoğun göç nedeniyle hızlı ve çarpık kentleşme yaşanmıştır. Bu durum hem yaşam ve mekan kalitesini çok düşüren bir etki yapmış, hem de sosyal, ekonomik, mekansal ve fiziksel anlamda ciddi riskler yaratmıştır. Yapı stokunun büyük bir bölümü **kötü kalitede yapılar ve gecekondularının** oluşturduğu bölge yerleşmeleri, yakın çevredeki **yüksek deprem tehlikesi, taşkın, sel ve heyelan riskleri** nedeniyle sürdürülebilir gelişme açısından önemli tehlikeler ile karşı karşıyadır.

Öte yandan zengin kaynakları ve potansiyellerine rağmen sosyo-ekonomik olarak az gelişmişlik sorunu ile karşı karşıya olan kentte, yaşam kalitesinin ve toplumun refah seviyesinin artırılması öncelikli hedef durumundadır. Bazı kaynaklarca **Kentsel Dönüşüm** olgusu; canlandırma ve geliştirme hedefleri ve sosyal, ekonomik ve mekansal geliştirme müdahaleleri ile kalkınma araçları arasında gösterilmektedir. Bu anlamda yapılan **Şanlıurfa Kentleşme, Yaşam Kalitesi ve Kentsel Dönüşüm Danışma Toplantısı** ile; Türkiye’de kentleşme ve kentsel dönüşüm politikalarının yerel düzeyde değerlendirilmesi ve yenilikçi uygulamaların öngörülebilmesi, bu süreçte Şanlıurfa’nın vizyonunun tanımlanması, **kentsel dönüşüm politikalarının “yaşanabilirlik” kavramı, “sosyo-ekonomik kalkınma” ve “yerel kalkınma”** hedefleri doğrultusunda kullanılabilmesi ve **“cazibe merkezi”** olması hedeflenen kentte yaşam ve mekan kalitesini artırmaya dönük iyileştirme, geliştirme ve dönüşüm ilkelerinin belirlenmesi amaçlanmaktadır.

3. Toplantıya İlişkin Genel Bilgiler

Karacadağ Kalkınma Ajansı; **10. Ulusal Kalkınma Planı** hazırlık çalışmalarına paralel olarak yürüttüğü **Bölge Planı** çalışmaları kapsamında 14 Kasım 2012 tarihinde “*Şanlıurfa Kentleşme, Yaşam Kalitesi ve Kentsel Dönüşüm Danışma Toplantısı*” gerçekleştirmiştir. Şanlıurfa'da Hilton Otel toplantı salonunda gerçekleştirilen Danışma Toplantısına aşağıdaki kurum ve kuruluşlardan isimleri yer alan temsilciler katılmışlardır.

Adı-Soyadı	Kurumu
Hikmet HASPOLATLI	Çevre ve Şehircilik Bakanlığı
Hüseyin KILIÇ	Kalkınma Bakanlığı
Hüseyin GÜNDÜZ	Kalkınma Bakanlığı
Ramazan ÖZEL	Çevre ve Şehircilik Müdürlüğü
Mirza KARAKEÇİLİ	Çevre ve Şehircilik Müdürlüğü
İbrahim GÜLLÜOĞLU	Şanlıurfa Belediyesi
Ömer YETKİN	Şanlıurfa Belediyesi
Yavuz ERCİYAS	Şanlıurfa Belediyesi
M. Ali ÜNLÜ	Şanlıurfa Belediyesi
Veysel AKBIYIK	Şanlıurfa Belediyesi
Mehmet KUDAT	Şanlıurfa Belediyesi
Vedat GÜZEL	Şanlıurfa Belediyesi
Mehmet Nuri ÇİFTÇİ	Viranşehir Belediyesi
Gülşah BESLEYİCİ	Karaköprü Belediyesi
Süleyman YILDIZ	Suruç Belediyesi
M. Şerif YÜCEL	Birecik Belediyesi
Mithat Arman KARASU	Harran Üniversitesi
Celal AĞAN	Harran Üniversitesi
Ahmet KAYAN	Harran Üniversitesi
Fatma ERYILMAZ	İl Afet ve Acil Durum Müdürlüğü
Salih ÜNLÜ	İl Kültür ve Turizm Müdürlüğü
Mehmet Can HALLAÇ	Çevre ve Şehircilik İl Müdürlüğü
Mehmet USLU	İl Özel İdaresi
Yener AKAY	GAP BKİ Başkanlığı Bölge Müdürlüğü
Şükrü AŞÇI	GAP BKİ Başkanlığı Bölge Müdürlüğü
Ferhat KARAGÖZLÜ	Kent Konseyi
Yusuf DİŞLİ	Kent Konseyi
Firuzan KILIÇ	Şehir Plancıları Odası
Zülfikar KOYUNSEVER	Siverek Belediyesi
Mesut KAYA	Siverek Belediyesi

4. Toplantının Yöntemi ve Akışı

Danışma toplantısında katılımcıların fikir üretme süreci Atılım Üniversitesi Siyaset Bilimi ve Kamu Yönetimi Bölümü öğretim üyesi **Yrd. Doç. Dr. Savaş Zafer ŞAHİN** tarafından, “*dinamik etkileşimli yazılı moderasyon*” yöntemiyle kolaylaştırılmıştır. Çalışma 2 oturumda gerçekleştirilmiş, çalışma katılımcılarının görüş ifadeleri anlık olarak yazılı hale getirilmiştir. Toplantı oturum aralarında özetlemeler yapılarak katılımcıların teyitleri alınmıştır. Toplantı program akışı aşağıdaki tabloda görülmektedir:

Şanlıurfa Danışma Toplantısı Program Akışı

09.30-09.45	Kayıt
09.45-10.15	Açılış Konuşmaları ve Tanışma
10.15-11.00	Bilgilendirme Sunumları 1. Karacadağ KA Sunumu 2. Çevre ve Şehircilik Bakanlığı Sunumu 3. Şanlıurfa Belediyesi Sunumu
11.00-12.30	Kentleşme ve Kentsel Yaşam Kalitesi Oturumu
12.30-13.30	Öğle Yemeği
13.30-14.30	Doğal ve Kültürel Mirasın Korunması, Turizm ve Kentsel Dönüşüm İlişkisi Oturumu
14.30-15.30	Kent Planlama, Konut, Gecekondu ve Kentsel Dönüşüm İlişkisi Oturumu
15.30-15.45	Ara
15.45-16.30	Genel Tartışma Forumu ve Kapanış

Sabah ve öğleden sonra oturumları olarak yürütülen program, açılış konuşması ardından tanışma ve bilgilendirme sunumları ile devam etmiştir. Toplantının amacı ve kapsamı ile bölge kentleşmesine ilişkin bilgilendirme sunuşu Karacadağ Kalkınma Ajansı Planlama, Programlama ve Koordinasyon Birimi Uzmanı **Zühal ÇELEBİ DENİZ** tarafından gerçekleştirilmiştir. Bilgilendirme sunumunda 2014-2018 dönemini kapsayacak olan Bölge Planı hazırlıkları, Kalkınma Bakanlığı’na ulusal düzeyde yürütülmekte olan Onuncu Kalkınma Planı hazırlıkları hakkında bilgilendirme yapılmış, 2010 yılı Bölge Planı hazırlıkları kapsamında gerçekleştirilen “*Şanlıurfa Kentleşme, Çevre ve Altyapı Çalıştayı*” kapsamında tespit edilen kentleşme sorunları ve çözüm önerileri katılımcılarla paylaşılmıştır.

Sunumda ayrıca Şanlıurfa'da kentleşme ve yaşam kalitesi göstergeleri ile kentsel mekanda mevcut durum ve gecekondü alanlarına ilişkin özet bilgiler verilmiştir.

Toplantı ve Sunuşlardan Bazı Görüntüler

Çevre ve Şehircilik Bakanlığı Altyapı ve Kentsel Dönüşüm Hizmetleri Genel Müdürlüğü'nden Daire Başkanı **Hikmet HASPOLATLI** tarafından yapılan sunumda Bakanlığın görev ve yetkileri, kentleşme, planlama ve çevreye ilişkin temel faaliyetleri, 6306 sayılı afet riski altındaki alanların dönüştürülmesi hakkındaki kanun ve kanun kapsamında yürütülen iş ve işlemler hakkında bilgiler verilmiştir.

Şanlıurfa Belediye Başkan Yardımcısı **İbrahim GÜLLÜOĞLU** belediyenin imar faaliyetleri, belediye tarafından yürütülen Yeşildirek Kentsel Dönüşüm Projesi, Eski Sanayi Bölgesi Kentsel Dönüşüm Projesi ve Kızılkoyun Kentsel Yenileme Projesi hakkında bilgiler veren bir sunum gerçekleştirmiştir. Sunumda yürütülen projelerin detayları ve uygulamadaki duruma ilişkin bilgiler katılımcılar ile paylaşılmıştır.

5. Toplantı Sonuçları

Bu bölümde oturumlar sonucunda üzerinde uzlaşılan ortak noktalar belirtilecek, ayrıca toplantıda ortaya konan görüşlerin içerik analizi yapılacaktır.

Sunumların ardından kurum ve kuruluş temsilcileri Şanlıurfa'da yaşam kalitesi, kentte daha yaşanabilir mekânların oluşturulması ve kentsel dönüşüm için görüş ve çözüm önerilerini sunmuşlardır. Şanlıurfa'da yaşam kalitesini düşüren başlıca unsurlardan birinin **kentiçi ulaşım sorunu** olduğu, kentiçi yolların çok yetersiz olması nedeniyle **ciddi trafik sorunlarının yaşandığı**, toplu taşımanın yetersiz olduğu sorunları vurgulanmıştır. Kentte yaşam kalitesini düşüren diğer etmenler olarak açık-ortak alanlar, **sosyal ve kültürel donatı alanlarının** yetersiz olduğu ve ihtiyacı karşılayamadığı, kent içinde **güvenli aktif yeşil alanlara** duyulan ihtiyacın hâlihazırda karşılanamadığı sorunları vurgulanmıştır. Yerel yönetimlerin büyük projelere ihtiyaç duymaksızın küçük müdahalelerle yaşam kalitesini iyileştirecek düzenlemeler yapabileceği, ulaşılabilirlik, erişilebilirlik ve çevre sorunlarına yönelik önemli yolların kat edilebileceği belirtilmiştir.

Kentte yapı stokunun büyük bölümünü gecekondü alanlarının oluşturduğu ve bu alanlarda mekansal sorunların ve çözümlerin ötesinde öncelikle sosyal, ekonomik ve toplumsal sorunların ele alınması ve bunları çözmeye yönelik önlemlerin alınmasının öncelikli olduğu ortak görüşlerle ifade edilmiştir. Şanlıurfa'da söz konusu dönüşüm projelerinin iyi düşünülmesi gerektiği, dönüşümle birlikte ekonomik ve sosyal politikaların izlenmesi ve gerekli önlemlerin alınması gerektiği, aksi takdirde dönüşüm politikalarının hiçbir sorunu çözmediği ifade edilmiştir.

Bunun yanında kentleşmeye ilişkin önemli sorunların olduğu, GAP yatırımları ile **sulamaya açılan tarım alanlarının yeni yapılaşmalara açıldığı**, Karaköprü bölgesinde önemli **taşkın riski** olduğu, bu bölgede **dere yatağında yapılaşmalar** olduğu ve bu yapılara izin verildiği için önemli riskler yaratıldığı ve yağmur sonrası sellerin can kaybı tehlikeleri yarattığı ifade edilmiştir. Ayrıca **yapı denetimlerinde ciddi sorunların** olduğu; yapı denetimlerinin sağlıklı yapılmadığı, özellikle yeni gelişme alanlarında riskli alanlarda yapı denetim süreciyle ilgili sorunların bulunduğu ifade edilmiştir. Kentte yeni gelişme alanları ve yeni yapılaşmaların denetim altına alınması ve **yeni risk havuzlarının oluşturulmaması** gerektiği vurgulanmıştır.

Sorunlu alanlarda kentsel dönüşüm süreçlerinin gerçekleştirilmesinde ilgili kurum ve kuruluşlar arasında koordinasyonun sağlanması, ve halkın sürece dâhil edilmesi ile **katılımcı süreçlerle** belirlenmelidir. Kentsel dönüşüm projelerinde fiziksel dönüşümle birlikte sosyo-ekonomik dönüşüm, yeni iş alanları ve istihdam olanaklarının yaratılması ve kentsel rantın kentliler arasında adil dağılımının sağlanması için yenilikçi yöntemlerin geliştirilmesi gereği ortaya konulmuştur.

Ayrıca tarım alanlarının üzerindeki yapılaşma baskıları, sağlıksız kentleşme, kentiçi ulaşım sorunu, arazi spekülasyonu gibi sorunların aşılması için kent bütününde bir planlama çalışmasının öncelikli olarak hazırlanması ve bu çalışmanın ulaşım ana planı ile birlikte ele alınması gerekliliği ifade edilmiştir.

6. Uzlaş Alanları

Toplantı sonucunda ortaya çıkan uzlaş noktaları şunlardır:

- Kentsel dönüşüm uygulamaları kimi zaman tedirginlik yaratan unsurlar taşımaktadır. Bunun önüne geçilmesi için dönüşüm çalışmalarında insan unsurunu dikkate alan bir yaklaşım geliştirilmelidir. Fiziksel dönüşüm kadar **sosyo-ekonomik dönüşüm, istihdam olanaklarının yaratılması ve kentleşme süreci** de önemlidir. **Kentsel rantın kentliler arasında adil dağılımının sağlanması için yenilikçi yöntemler** geliştirilmelidir.
- Kent içerisinde piyasa mekanizması eliyle dönüştürülen alanlarda ciddi sorunlar yaşanmaktadır. Özellikle yeni gelişme alanlarında dere yataklarına, sel ve heyelan riski taşıyan alanlara, yapı denetim süreciyle ilgili sorunlar yaşanabilen bir yapılaşma süreci ortaya çıkabilmektedir. Çöküntü alanlarının dönüşüme tabi tutulması kadar, **bu tür alanlardaki yapılaşmaların denetim altına alınması** gerekmektedir.
- Kent içerisindeki Karaköprü gibi sorunlu alanlarda kentsel dönüşüm süreçlerinin nasıl gerçekleştirileceği kent içerisindeki **karar vericilerin eşgüdümü ve katılımcı süreçlerle** belirlenmelidir. **Ayrıca tarım alanlarının üzerindeki yapılaşma baskıları, sağlıksız kentleşme, ulaşım ve erişilebilirlik** gibi sorunların aşılması için **kent bütününde bir planlama (nazım plan) çalışması** gerçekleştirilmelidir.
- Yeni büyükşehir yasasının getireceği değişimleri de dikkate alan, **kentin üst ölçekli nazım plan çalışmalarının**, kentte gerçekleştirilecek kentsel dönüşüm süreçlerine

ilişkin bir üst stratejik çerçeve ve **riskli yapılara acil durum müdahale stratejisi** ile birlikte başlatılması gerekmektedir.

7. İçerik Analizi

Toplantı sürecinde alınan notlar Textstat yazılımı ile içerik analizine tabi tutulmuştur. Bu analiz sonucunda toplantıda öne çıkan kavramsal söz öbekleri aşağıdaki gibi tespit edilmiştir:

- Kentsel dönüşüm
- Kentsel dönüşüm tedirginliği
- Kentsel dönüşüm/fiziksel dönüşüm
- Kentsel dönüşüm/sosyal/kültürel dönüşüm/istihdam/kentlileşme
- Sit alanı/tescilli yapı/restorasyon/kamulaştırma
- Belediye/Harran Üniversitesi
- Karaköprü/sorunlu yapılaşma
- İlçeler/Siverek/Viranşehir
- Kamulaştırma/kaynak/konut

Bu içerik analizi doğrultusunda çalışmanın öne çıkan tüm kavramlarının görsel serimi aşağıdaki gibidir:

EK - Toplantı Notları

1. OTURUM: KENTLEŞME VE KENTSEL YAŞAM KALİTESİ OTURUMU

Mithat Arman KARASU: Kentsel dönüşüm önemli bir konu bölge planı açısından hiç bakmamıştım. Bölge planının ölçeği farklıdır. Bu ölçek farkı var ama yaşam kalitesi kavramıyla bu fark kapatıldı. Yaşam kalitesi kavramı çok zor bir kavram. Ne demek kalite, örneğin otobüsteki oturulacak yer sayısı, toplu taşıma hizmeti koşulları. Urfa'da yeşil alan sayısının azlığı, kültürel alanların azlığı gibi örnekler yaşadığımızı ama kaliteli yaşamadığımızı gösteriyor. Peki kentsel dönüşüm bunun bir aracı mı? İki görüş var. Birincisi kentsel dönüşümü rant bölüşümü olduğunu, ikincisi aranan çözümün ilacın bu olduğunu söylüyor. Peki hangisi? Dönüşüm uygulamalarında kentte küçük vahalar yaratıyoruz. Ama Urfa'nın geri kalanında ne yapacağız? Kentin geri kalanında birinci sınıf tarım alanı içerisinde konutlar yapılıyor. Zamanında gereken önlemleri almıyoruz. Zümrüt apartmanı örneği önemli. Apartmanda her türlü proje var ama bir kere binaya gidilmemiş. Dönüşümüne karşı değilim, rantta yaratalım ama rantı nasıl kullanacağız? Yaşam kalitesini daha iyi hale getirmek için mi kullanacağız. Bu sadece Urfa için değil Türkiye'nin her yeri için önemli. Yapı denetim sistemi sorunlu. Diyarbakır'daki hicret apartmanı olduğu yerde yıkıldı. Müteahhit bir kasap. Müteahhitler iyi denetlenemiyor. Türk Müteahhitler Birliği Türkiye'de kaç müteahhit olduğunu bilmiyor. Salonda tartışmaya açmak adına sormak istiyorum. Dönüşüm sonrasında yeni binaların depreme dayanacağının garantisi var mı? Dönüşümde mekan analizinden önce sosyo-ekonomik analizler yapılması gerekir. Mekânsal analizden önce bireyin hakları gelir. Bunların analiz edilmesi gerekir. Kuzey Ankara Projesi örneği. Yeni kentsel dönüşümün anlamını sorgulamamız gerekir. Çağdaş yaşam alanları kurarken çağdaş kelimesinin içeriğini iyi doldurmak lazım. Yaşam kalitesi kavramının göreceliği. Dönüşümüne başlamadan önce dere yataklarında yapılaşmaya izin vermesek daha doğru değil mi? Projenin bitim aşamasında değil öncesinde de katılım sağlanmalı.

Ahmet KAYAN: Mithat Hocanın görüşlerine eklemelerde bulunmak istiyorum. Ülkemizde kentleşme sorunların 1950'lerin sorunlarıdır. Birike birike günümüze gelmiştir. Kentleşme politikasıyla birlikte ekonomik ve sosyal politikalar geliştirmesek sorun çözülmez. Sorunlar ve insanlar başka alanlara ötelenmiş oluyorlar. Bu tür yaklaşımlar kalıcı çözümler getirmiyorlar. Benzer sorunların yaşanmasının engellenmesi için yeni yaşam ve çalışma alanlarının bir arada oluşturulması gerekmektedir. İngiltere'de Londra örneğinde İngiltere'de ikinci dünya savaşı sonrasında kentler yasası çıkarılmıştır. Böyle devam ederse ülkemizde yakın gelecekte kentsel bölgeler oluşacaktır ki bunların sorunlarını çözmek daha da zorlaşacaktır. Kentsel dönüşüm ekonomik ve sosyal politikalarla desteklenmesi gerekmektedir. Bütün sorunlarımızın kökeninde kentsel sorunlar ve politikalar yer almaktadır.

Mehmet Can HALLAÇ: Çok küçük şeylerle mutlu olabiliyoruz. Kent yaşamında küçük müdahaleler, mikro müdahaleler büyük farklar yaratabilir. Yaşanabilir kent kriterlerini dikkate almalıyız gereken esas belediyelerdir. Erişilebilirlik ve mobilite (hareketlilik) planlarda çok uygulanmıyor. Çok dar sokakların hareketliliği ile çok geniş bir yolun hareketliliği aynı ölçütlerle ele alınıyor. Erişim hiyerarşisi dikkate alınmalı. Kentsel dönüşümle ilgili olarak kentin bütünüyle ilgili bir master planı yapılması gerekiyor. Yeşildirek'te önemli bir dönüşüm var ama kentte iki yol var. Bunun bir arada değerlendirilmesi gerekiyor.

Fatma ERYILMAZ: Kurumumuzla ilgili olarak Urfa'nın sorunlarını çok yakından izliyoruz. Planlama konusunda belediyeye iş düşüyor, daha dikkatli davranılması gerekiyor. Kentsel dönüşümle sadece küçük burjuvazinin yaşayacağı yerler oluşacaksa bu olmasın. İnsanların yaşam koşulları mimari koşullar ve sosyal yapılarını da göz önüne almak gerekiyor. Kayseri'de konut yapma yardımı uygulamaları yapıldı. Bu tür örneklerden yararlanılabilir. Farklı dönüşüm modelleri uygulanabilir.

İbrahim GÜLLÜOĞLU: Bu sunumun aynısını Köln'de yaptık. Bize inanmadılar. Çok katlı yapılarda gelir durumu yüksek insanların oturmak istemesine inanmadılar. Burada acil sorunlarımız var. Bunun başında bir barınma sorunu geliyor. Dönüşümde en sorunlu alanları seçtik. Yeşildirek'te saha çalışmalarında bir sosyolog ve bir psikolog bulundurduk. Kızılkoyun'da asansörlü kaloriferli daire teklif ettik hiçbirisi çok katlı yapıları tercih etmedi. Dönüşümde insan yapısını dönüştürmek çok önemli. Bunlara dikkat ediyoruz. Özellikle son yıllarda merkezde yapılan altyapı yatırımlarıyla birlikte altyapı sorunları önlendi. İnsan yapısının da dönüştürülmesi gerekir. Buna hassasiyetimiz var.

Ahmet KAYAN: Alman Hoca: "Türkler imar planları konusunda dua etmeli, imar planları uygulanırsa Türkler belini doğrultamaz" diye ders anlattı.

T. C.
KARACADAĞ KALKINMA AJANSI
Planlama, Programlama ve Koordinasyon Birimi

Celal AĞAN: Tüm katılımcılar kendi cephelerinden haklıydılar. Kentsel dönüşüm Ankara’da tuttu. Şehrin çehresi değişti ama bu projeyi Urfa’ya getirince bu çok uygun düşmüyor. Toptan bir kalkınma projesi daha anlamlı. Bir yer dönüştürülse de insanlar aynı sorunları diğer yerlerde yeniden üretiyorlar. Konuya bir dönüşüm projesi olarak değil bir kültür projesi olarak yaklaşmak gerekir. Urfa’da yeşil alan yapmak ve getirdiği sorunlar? Bu projelerin tutması için Urfa’da suç unsurlarının azaltılması gerekiyor. Dönüştürülecek yerlerin zemin etütleri var mı? 6306 Sayılı Kanun çerçevesinde Karaköprü ele alınabilir. Harran Üniversitesinden bahsedilmedi. Üniversite de bu çalışmalara dahil edilmeli.

Ömer Salih ÜNLÜ: Yeşil alanların sayısının artırılması gerekiyor. Havuzlar yapılıyor. Bunda geç bile kalındı. Güvenlik konusunda verilere dayalı olarak konuşmak gerekiyor. Şanlıurfa güvenlik açısından sorun yok. Hocama katılmıyorum. Dönüşüm konusunda geç kalınmış durumda. Dönüşümle ilgili olarak özellikle tarım alanı ve tarihi bir kent olması açısından yapılacak fazla bir şey de yok. Bu anlamda esas Karaköprü alanı var. Belediyeler çalışmalarında birçok sorunla ve bürokratik engellerle karşılaşılıyorlar. Bisikletin daha çok gündeme gelmesi gerekir. Kazaların büyük kısmı motosiklet kazaları. Şanlıurfa’nın coğrafi yapısı Ankara İstanbul gibi kentlerden çok farklı.

Ferhat KARAGÖZLÜ: Kentleşme ve yaşam kalitesi Türkiye genelinde yaşanan bir sorun. Buna kentsel dönüşümle çözüm aranıyor. Sadece gecekondu bölgesi değil yeni yerleşim bölgelerinin de aynı yaklaşımla ele alınması gerekiyor. 30 yıl önce planlanmış yerler bugün dönüşüme konu olmakta. Buralarda planlar yapılmış, ama planlar ihtiyaca cevap verebilecek nitelikte değil. Yasal düzenlemelerin yetersiz olduğunu düşünüyorum. Şehircilik politikası ancak son yıllarda gelişme şansı buldu. Şehircilik Bakanlığının kurulması önemli. Örnek kentlerimiz yok. Çevre ve Şehircilik Bakanlığı mevcut yasalarda yeniden düzenlemeler yapmalı. Bu çerçevede kentsel dönüşümün de zorlukları var. Rant hedef alınarak yapılan dönüşüm projeleri imkansız hale geliyor. Örneklerde yüksek katlı binalar büyük rant getiren projeler hazırlanıyor ama mülk sahipleri razı edilemeyebiliyor. Bunlara idarelerin elini güçlendirecek çözümler yapılması gerekli.

Süleyman YILDIZ: Şanlıurfa’da sokak ve caddelerin dar oluşuna neden izin veriliyor. Belediye sokak ve cadelere ilişkin kendi uygulamalarında da daha dikkatli olmalı.

İbrahim GÜLLÜOĞLU: Plan uygulamaları ve 18. Madde uygulamaları konularındaki sorunlardan dolayı bu sorunlar yaşanıyor.

Yusuf Sabri DİŞLİ: Sokakların gökyüzüne doğru dönüşümü. Kentsel dönüşümde yaşam alanlarının gerekli biçimde ayrılmadığı görünüyor. Devletin yaptığı gecekondu. Urfa’da tek ana arterin üzerine belediye meclisinin desteğiyle %55’lik bir 10 katlı kitle oluşturuluyor. 11 Nisan alanında da otel avm, otopark konmaya çalışılıyor. Karaköprü alanından herkes şikayetçidir. 18 yıl önce alanın planı yapılmıştı. 1/100binlik çevre düzeni planında tarım alanları imara açılıyor. Aynı firmaya verildi plan ihalesi. Kanalin yanına Mardin Yoluna kadar planla imar veriliyor. Doğal eşikler dışındaki alanları imara açıyoruz ama yerleşim için uygun Kaşmir dağları gibi alanları düşünmüyoruz.

Şerif YÜCEL: Sosyo-ekonomik açıdan en yaşanabilir yer neresi? Ankara ise biz de Ankara’ya gelelim. Bu toplantı sadece Şanlıurfa için mi düzenlenmiş? Ben Birecik’ten 19bin yıllık bir kentten geliyorum. Antik çağdan kalma kanalları ne yazık ki tahrip etmişiz. Birecik bugün beton yığınının dönüşmüş durumda. 1982’den beri tescillenen ilçemiz o günden bugüne koruma amaçlı imar planı sahibi olamadı. Yoksul insanların yaşadığı yerlerde kentsel dönüşüm yapıyoruz. Öncelikle insanların sosyal durumlarını düzeltmemiz gerekli. Fırat kıyısında olan bir ilçeyiz. Fırat şehri ikiye bölüyor. Uygulamalarda sorunlar yaşıyoruz. Bürokratik engeller var. 6 ay önce kentsel dönüşümle ilgili bir ön etüt yapıp 4 mahalle belirledik. Kentsel dönüşüm projesi hazırlatıyoruz. Değerlendirme aşamasında.

Ahmet KAYAN: Kentsel dönüşüm konusunda çok dikkatli olunması gerekir. En verimli tarım arazileri yapılaşmaya açılmıştır. Bu suçtur.

Hüseyin KILIÇ: Çalıştayımızın adı yaşam kalitesi. Bunun net bir tanımı yok. Kullanıcının tatmin ve memnuniyet düzeyi önemli. Kentsel alanlarda metruk alanların olmaması gerekir. Açık yeşil alanların entegre bir sistem olarak tasarlanması gerekir. Kentsel dönüşümü ÖİK’da da tartışıyoruz. Planlı müdahaleyle kentsel alana daha iyi bir kullanım kazandırmak olarak adlandırıyoruz. Ekonomi, sosyal adalet ve çevreyi koruma dengesini dikkate aldığımızda bunu yapmış oluyoruz. Buna cevap aramamız gerekiyor. Finans boyutuna değinilmedi. Sürdürülebilir bir kentsel dönüşüm önemli. Program tabanlı bir sistem geliştirilmesi önemli. Tüm kaynaklar

T. C.
KARACADAĞ KALKINMA AJANSI
Planlama, Programlama ve Koordinasyon Birimi

tüketilecekse bu bir sorun olabilir. Etaplama ve süreç planlaması önemli. Finansmanın iki parametresi var. Bir projenin gerçekleştirilmesi, ikinci üretilecek yaşam alanlarını alabilecek kesimlerin varlığı. Belki kentte bu alanlara yatırım yapacak kesim var mı bu çok önemli. Yaygın kent formu tartışıldı. Kompakt yapılaşma vurgulanmalı. Dikeyde yükselme de tartışılmalı. Dönüşümde mekan kalitesini yoğunluğu arttırmadan sağlamamız gerekli.

Mithat Arman KARASU: Toplantıda herkes aynı tarafta bundan mutluluk duyuyorum. Kent bütününde bir strateji belgesi oluşturulması önerisi önemli. Bütünsel olarak bir ortak strateji belirlenmesi önemli. Eşgüdümde bir sorun yaşıyoruz. Bir çok kurum farklı çalışmalar yapmış ama ortak aklı oluşturmamız zorlaşmış. Tatmin ve haz kavramları önemli.

Celal AĞAN: Şehrin su unsurunun kullanılması. Şehrin suyla buluşturulması.

Hikmet HASPOLATLI: Önemli konular konuşuldu. En temel konu kurumlar arası koordinasyonsuzluk olarak ortaya çıkıyor. 26 kurumun plan onama yetkisi var. Kurumlar arası koordinasyonu sağlayabilirsek bir çok sorunu çözebiliriz. Kentsel dönüşümde kavramlar konusunda sorunlarımız var. Yapılan her uygulama bir kentsel dönüşüm olarak algılanmaya başlandı. Bu kavramın yanlış algı sebebiyle ötekileştirildiğini düşünüyorum. Kentsel dönüşümün en önemli unsuru sosyal boyuttur. En basit kısmı fiziksel dönüşümdür. Yerele özgü ve uygun koşullarla sosyal dönüşümü nasıl sağlayacağımızı düşünmemiz gerekir. Belediyelerin meseleyi bütüncül değerlendirebilmesi için acil müdahaleyi de dikkate alan bir çerçeve oluşturması gerekiyor. Kanun kentsel dönüşüm kanunu değil sadece bir kez geçiyor. Harran Üniversitesi başvuru yapmadığı için lisans verilemedi. İmara açılan alanlarla ilgili Harran Üniversitesine görüş sorulmuş. Karaköprü'yle ilgili olarak Harran Üniversitesi lisans başvurusunda bulunduktan sonra belediye ve ilgili tüm katılımcılarla birlikte bir çalışma başlatılabilir.

Yavuz ERCİYAS: Kentsel Dönüşüm yapılmadan önce işin temel kaynağına eğilmemiz gerekli. Bunun temelinde göçlerle ilgili çarpık yapılaşma var. Sosyal anlamda çözüme kavuşturulması gereken eğitimle ilgili sorunlar var. Kentsel dönüşüm yapılırken kentsel dönüşümde kentlileşme kültürünü arttırmak için çalışmalar yapılması gerektiği. Halk eğitimi, el sanatlarının geliştirilmesi, mikro kredi gibi uygulamalar.

Yener AKAY: Belediye Başkanımızın sunumu için teşekkür ederim. Ben daha makro ölçeğe değinmek istiyorum. Bölge planının vizyonu çizmesi gerekir öncelikle. Şanlıurfa kentinin nasıl bir kent olmasını bekliyoruz. Biz turizm ve tarıma dayalı sanayi kenti olmasını bekliyoruz. Şanlıurfa'nın daha çok turizm ve tarıma dayalı gelişmesi önemli. Harran'daki evlerin yıkılması. Bu kent neyle geçinecek? Asıl gelir kaynağı olan turizm ve tarım sektörlerinin korunmasına yönelik önlemler alınmalı. Nüfusun sosyal yapısı, madde bağımlılığı, eğitim sorunu gibi sorunları çözmeden yapılacak dönüşüm sorunlu. Örneğin kamulaştırma paraları ekonomiye dönmüyor. O paralar kaybediliyor. Sosyal anlamda yıkım yaşıyoruz. Çöküntü bölgelerinde yaşayan insanların geçimlerini kazanacak istihdam politikalarının üretilmesi gerekiyor. Ulaşım ve lojistik master planı yapılması için çalışmalarımız var. Bu bölgede ikinci olacak. Koruma amaçlı imar planı kararlarının kentsel dönüşüm sürecinde dikkate alınması gerekiyor. Dönüşüm sürecinin devam etmesi gerekli.

Zuhal ÇELEBİ: Güncel bütüncül bir kent planının olmaması en temel sorun. Tüm planlardan önce nazım plan çalışmasının yapılması en temel önerimiz.

Mehmet Can HALLAÇ: Sivil toplum örgütlerinin katkısı çok önemli. Sivil toplum örgütlerinin bu konuda daha aktif katkıda bulunması gerekiyor. Bu tür sorunlarda tek sorumlu belediyeler değildir. Sivil toplum örgütlerinin de katkıda bulunması gerekir. Londra'daki liman projesinde STK'ların birçok katkıları olmuştur. Şanlıurfa'da da sivil toplum örgütlerinin katkıları olması gerekir.

Yusuf Sabri DİŞLİ: Sivil toplum örgütlerinin dikkate alınabilmesi için proje başlangıcında fikirlerinin alınması gerekir. Bursa örneğinde çevre düzeni planı kent konseyinde gerçekleştirildi. Son zamanlarda belediye kent konseyi daha fazla dikkate almaya başladı.

Şerif YÜCEL: Sivil toplum örgütleri daha çok ideolojik konularda bir araya geliyorlar. Kendilerine atfedilen görevleri yapsalar daha faydalı olabilecekler. Kentsel yatırımlarda eşgüdüm ve işbirliği sorunları.

İbrahim GÜLLÜOĞLU: Çevre düzeni planında muhatap kabul edilmedik. Hiçbir toplantı yapılmadı plan yapılırken, itiraz etmiş durumdayız.

2. ve 3. OTURUMLAR: DOĞAL VE KÜLTÜREL MİRASIN KORUNMASI TURİZM VE KENTSEL DÖNÜŞÜM OTURUMU ve KENT PLANLAMA, KONUT, GECEKONDU VE KENTSEL DÖNÜŞÜM İLİŞKİSİ OTURUMLARI

İbrahim GÜLLÜOĞLU: Kızılkoyun'da kentsel dönüşüm değil kentsel boşaltım yapmaya çalıştık. 565 yapıyı kamulaştırdık. Kamulaştırmada ciddi sorunlar yaşadık. Tarihi dokuyu bozmayan bazı çalışmalar yürütmeye çalışıyoruz. Kentsel rekreasyon alanları oluşturuluyor. Ciddi bir kamulaştırma maliyeti söz konusu, burada finans yaratılması ciddi bir sorun alanı.

Ferhat KARAGÖZLÜ: Yeni yerleşim alanları açılmadığı için sit alanları yoğun bir yapılaşma baskısı altında kalmış. Gecekondu, kaçak yapılaşmalar ortaya çıkmış. Kızılkoyun bölgesi bunun bir örneği. Burası bir kentsel arkeolojik sit alanı. Belediye buradaki yapıları yıktı, yeniden sit irdelenmesine gidildi. Belediye tarafından hazırlanmış bir proje var ama henüz avan proje niteliğinde, uygulama projesi henüz iletilmedi. Ayrıca sokak sağlıklaştırma projeleri söz konusu. Sokak sağlıklaştırma yerine sokak iyileştirme ismini kullanıyoruz. Daha uygulanabilir bir proje ortaya çıkarıldı. Proje uygulaması belediyeye bırakıldı. Sit alanında kaçak ve imara aykırı yapılar söz konusu bunların nasıl iyileştirileceği önemli bir sorun.

Yusuf Sabri DİŞLİ: Balıklıgöl havzasının tamamına bir alan yönetimi kurulmasını talep etmiştik. Bu talep belediyeye iletili. Bir bütün olarak düşünürsek Urfa'da bir otel furyası var. Oysa son yıllarda Urfa'da çok önemli bir sektör olan butik otel ya da pansiyonculuk türü çözümlerin öne çıkarılması, dikey yüksek katlı yapıların daha kent dışına çıkarılmasını öneriyoruz. Karaköprü Samsatkapının meydana çıkarılması projesi var. Askeri tugayın taşınması söz konusu. Orduevi yapılması düşünülüyor. Askeri alanların yeşil olarak korunması gerekiyor.

Mehmet Can HALLAÇ: Kültür ve Turizm Bölgelerinde bazı stratejik kararların alınması gerekir. Motorlu taşıtlar ağırlıkta, oysa belediyenin çabaları olmasına rağmen yayalaştırma politikaları izlenmeli, yaşam kalitesinin yükselmesi adına bu önemlidir. Ticari alanların organize edilmesi açısından da önlemlerin alınması gerekiyor. Turistik ticari alanların oluşturulması gerekiyor. Bir de doğal sit alanları var. Doğal sit alanlarının yönetimiyle ilgili bölge komisyonu Şanlıurfa ili müdürlüğü tarafından yürütülüyor.

Yusuf Sabri DİŞLİ: Doğal sit alanı aday alanlarımız var. Paşabağı bunlardan bir örnek. Piknik ve sebze ihtiyacını karşılayan bir alan burası.

Mehmet Can HALLAÇ: Doğal sit çok gündemde değil. Bu konuda bir envanter çalışması yapılması gerekiyor. Ferhat Bey: Urfa'da sadece 3 doğal sit alanı var. Gündeme gelen bazı alanlar var ancak, bu aşamada yetki değişti.

Ayşegül ÖZBEK: Turizm Urfa'nın çok gündeminde olan bir konu. İlgili tüm tarafların da uzlaşa sağladığı bir başlık. Turizm kentin kalkınması için belirlenmiş sektörlerden birisi. Kentsel dönüşümün en çok etkilendiği alanlardan birisi turizm. Ör. Kızılkoyun. Kale Eteği ve sokak sağlıklaştırma uygulamaları. Sokak sağlıklaştırmada cephe yenilenmesi yapılıyor. Diğer iki örnekte yapılar boşaltılıyor. Bölgeden giden insanlar nereye gittiler. Sokak sağlıklaştırması yapılan alanda insanları da sürece dâhil ederek neler yapabiliriz. Sokak iyileştirme projesi Urfa için iyi bir örnek olabilir. Orada hanelere yönelik meslek edindirme, butik otel, pansiyon... Çalışmaları yapılabilir. Daha önce yaptığımız bir çalışmada bunları önerdik. Diyarbakır'da alan yönetimine çalışmamızı sunduk. Urfa'da alan yönetimi kurulması durumunda bu tür mekanizmaların nasıl kurulacağını tartışılması gerekir. Sadece fiziksel dönüşümle mi ilgileniyoruz? Bir anket yaptık ama anket sağlıklı sonuçlar verdi. Proje süreçlerine insanları dahil etmezsek bir süre sonra insanlar oradan gitmek zorunda kalıyorlar. Tarihi alan dönüşümü yapılırken kültürel ve sosyal çatışmalara da sebebiyet verilebilir. Dönüşümde insanları somut olarak sürece katmak gerekli.

İbrahim GÜLLÜOĞLU: Kenti belli alt parçalara ayırdık. Dönüşümde insanların daha rahat yaşayabilecekleri alanlar gerçekleştirmeye çalıştık. Kamulaştırdığımız bölgelerdeki insanları küçük parsellerde az katlı seçeneklere yönlendirdik. Eski Urfalılar hiçbir zaman geniş yollar istememişler, sokakların iklim sebebiyle dar olması lazım.

Zülfikar KOYUNSEVER: Siverek Urfa'nın en tarihi ve eski ilçelerinden birisidir. Yaptığımız 5 restorasyon çalışması var. Burada yaşadığımız sorunlar 1. Restorasyon yapacağınız yapıyı satın almak zorundasınız. 2. Ayrıca etrafını boşaltmak zorundasınız bunun için de kamulaştırma yapmak zorundasınız. 3. Yaptığımız tarihi

T. C.
KARACADAĞ KALKINMA AJANSI
Planlama, Programlama ve Koordinasyon Birimi

binaların geçmişini bile tam olarak bilemiyoruz. Bilimsel bir araştırma yok. Başta bu tescilli yapıların geçmişinin ortaya çıkarılması lazım.

Ferhat KARAGÖZLÜ: Urfa Merkezde ve ilçelerde koruma amaçlı imar planları yok. Bu önemli bir sorun alanı.

Mesut KAYA: Kültürel mirasın bulunduğu alanlar daha çok kentsel sit alanlarında yer alıyor ve buralarda da ciddi bir mülkiyet sorunu yaşanıyor. Burada alınabilir satılabilir mülkiyet haklarından bahsedebilmemiz gerekli. Kamulaştırma sonucunda insanlar göç ettikleri yerlerde yeni yoksunluklarla karşılaşabiliyorlar. Alınıp satılabilir imar hakları gibi çözümlerin uygulanması gerekli. Kentin emlak piyasası ile bütünleşmede bu tür araçların kullanılması gerekiyor. Artı değer emlak piyasasında halk arasında adil dağıtımı için bu tür yaklaşımlar sergilenmeli. Bir imar sınırimız var. Sınırın bittiği yerde yapılaşma ve imar baskıları ortaya çıkıyor. Bu sınırın bir geçiş bölgesi olarak ele alınabilmesi tartışılabilir. Bu tür yöntemler kullanılabilir. Böylelikle rant baskıları devam ediyor. Rantın dağıtımında adil dağıtım sağlanmalıdır.

Hikmet HASPOLATLI: İmar hakkı transferine yönelik Bakanlığımızda sürdürülen çalışmalar var. Yoksulluğu engellemek için, imar hakkı transferi ile rezerv alanlara aktarım tartışılıyor. Konut sertifikası gibi konulardaki çalışmalar devam ediyor. Bakanlığımızda ayrıca yapılan kamu yatırımlarının yarattığı değer artışlarının paylaşımı eşit dağılımı ve adaleti konusunda çalışmaları devam ediyor.

Şerif YÜCEL: Gerek doğal gerek kentsel sitin korunmasında kültürel değerler %80 ya sahipsiz ya da ekonomik durumu kötü vatandaşların elinde. Bugün içinde oturanlar yapıların restorasyonunu yapabilecek güçte değiller. Bunun en azından Kültür ve Turizm Bakanlığı gibi kurumlar tarafından desteklenmesi gerekir.

Ferhat Bey: Kültür Bakanlığı mevzuatında her şey var ama kaynak yok. Ajansların kurulması bu anlamda büyük bir nimet. Ajanslar bu anlamda çok önemli katkılarda bulunuyor. Kültür varlıklarını en azından tescil etmek ve kayıt altına almak zorundayız.

Berfin İZOL: Kentsel dönüşümden deprem ve afete karşı dayanıklı hale getirme olarak anlıyoruz. Afetten tek algımız deprem ama heyelan, sel gibi diğer afet türlerini de dikkate almamız gerekiyor. Kentsel dönüşüm kavramının içi yeterince doldurulmuyor. Algı sorunu var.

Hikmet HASPOLATLI: Yasa diğer tüm afet türlerini de kapsıyor, Kütahya'da bu anlamda pilot bir çalışmamız var. DSİ ile ortak çalışmalarımız var.

Gülşah BESLEYİCİ: Karaköprü Belediyesi'nde jeoloji müh. olarak çalışıyorum. Yapıların kontrollerini yapıyorum. Çok ciddi sorunlar var. Selden sonra Valiliğin desteğiyle bazı parsellerde ruhsatlamayı durdurduk. Kamulaştırma çözümü olabilir ama belediyenin bunu karşılaması imkânsız. Zemin güçlendirmek için çalışmalar var. Jet enjeksiyon, fore kazık gibi uygulamalar ilk defa Karaköprü'de yapıldı. Bütün temellerde yalıtım ve drenaj istiyoruz. Bu kanunla birlikte yeni uygulamaların yapılma şansı olacak. Altyapı çok önemli. Yeterli drenaj hattı yok. Asfaltta bozulmalar oluyor.

Mehmet Nuri ÇİFTÇİ: Kentsel dönüşümde rant sebebiyle kuşkuyla yaklaşıyorum. Maddi durumu iyi olan büyük arazi sahipleri bu dönüşümde esas payı alabilir, yaşam koşulları tamamen değişebilir. Viranşehir'de sit alanı ciddi bir sorun alanı. İklim değişikliğiyle mücadele de önemli sorun alanı.

Süleyman YILDIZ: Gecekondu tüm Türkiye'nin sorunu. Bir planlamayla tek tip, Urfa'ya özgü mimariyi yansıtan yapılarla bu sorun çözülebilir.

Zülfikar KOYUNSEVER: Gecekondu Türkiye'nin sorunu. Siverek belediyesi kendi imar sınırları içerisinde gecekondu sorununu önleyemezken 520 yerleşmede nasıl sağlayacak. Yapı denetim şirketlerinin işleyişi sorunlu. Çevre İl Müdürlükleri bu konuda bir sistem geliştirmeli.

Mehmet Can HALLAÇ: Yapı denetiminin öncesine ve sonrasında bakmak gerekli. Sıkıntılar var ama birkaç yıl öncesine bakarak yapıda bir iyileştirme var. Zaman içerisinde süreç daha da iyiye gidecektir. Anayasada konut hakkının net bir şekilde belirtilmesi gerekir. Bu şekilde insanların barınma ihtiyaçları giderilebilir.

T. C.
KARACADAĞ KALKINMA AJANSI
Planlama, Programlama ve Koordinasyon Birimi

Veysel AKBIYIK: Kentimiz göç alan %60'ı gecekonduardan oluşan bir kent. Geçmişte planlama çalışmaları yapılmadığı için gecekondu alanları oluşmuş. Şimdi bu alanları boşaltmaya çalışıyoruz. Şimdi en azından yapılan inşaatlar belli bir teknik hizmet olarak gerçekleştiriliyor. Bu gecekondu alanlarında çok ciddi kamulaştırma kaynakları ayrılıyor. Geçmişte bu durumlar öngörülebilseydi bu sorunlar yaşanmazdı. En büyük sorunlardan birisi toprağın çok değerli olması. Ucuz konut sağlamada sorun yaşanıyor. Bunun önüne geçmek için TOKİ uygulamaları yapılıyor. Maşuk alanında ikinci etaba geçiliyor. Bu alanlara konut yapılırsa kentin gelişiminde kentsel dönüşüm adına farklı çözümler bulunabilir.

Ömer YETKİN: Kentsel dönüşümüne neden ihtiyaç duyduk. 1.Plansız ve ruhsatsız alanlar, kaçak yapılar, 2. Planlı alanlarda ruhsatsız yapılar 3. Planlı alanlarda ruhsatlı yapılaşmış ama donatı olarak eksik alanlar. Kentsel dönüşümüne ihtiyaç duyarken sorunun nereden geldiğini unutmamamız gerekli. Planın projeksiyon olarak ne zaman yetersiz kalabileceğini öngörebilmemiz gerekli. Burada tüm paydaşlara planı sahiplenme sorumluluğu düşmektedir. Planlar ya yerele inemiyor, ya yerelde kalıyor. Planların yapımında tüm paydaşları bu süreçte katmalıyız. Kentleşme bilincini oluşturma anlamında en fazla rol biz şehir plancılarına düşüyor. Bilgilendirme ve bilinçlendirme çalışmalarında bulunabiliriz. İnsanların ne beklediklerini tespit etmemiz lazım. Kentsel dönüşüm ihtiyacının teknik olarak tespit edilmesi gerekli. İnsanlara seçenek sunarak daha kaliteli bir yaşam sunulması gerekli. Hangi kültürü korumamız gerekli? Ör. Harran evlerindeki insanların koruma adına uzaklaştırmamız durumunda evler çökecektir. Koruduğumuz Harran Evleri mi Harran Kültürü mü oldu bunu sorgulamak önemli. Paydaşların kendi sorumluluklarını almaları önemli.

Mehmet USLU: Ben felsefi açıdan bakacağım. Temele inmemiz gerekiyor. İnsanları nasıl özüne döndürebiliriz bunu düşünmemiz gerekli. Demek ki eğitimde sorun var, bilinçlenme önemli.

Hikmet HASPOLATLI: 6306 Sayılı Kanun'dan bahsediyoruz ama bu bir sihirli değnek değil. Bakanlığın da böyle bir vizyonu yok. Belediyelerimizin bu konularda bir inisiyatif alması gerekiyor ör: Karaköprü belediyesi. Daha sonra Bakanlığımızla ilgili işbirliği yapılabilir. Üniversitelerimizin ve sivil toplum örgütlerinin aktif bir şekilde süreç içerisinde yer alması gerekiyor. Bütün paydaşların bir araya gelerek sorunu çözmesi gerekli.

Mehmet Can HALLAÇ: Bölgemizde inşaat kalitesi yeterince iyi değil. Çok ciddi inşaat var. Bunlara işgücünün yeterli olmaması söz konusu. Enerji verimliliği ve yalıtım konularında ara eleman yetiştirilmesi önemli. Trafik ve ulaşım en çok üzerinde durulması gereken konulardan birisi. Trafik artışı dolayısıyla yaşanan sorunlar. Toplu taşıma konusunda daha rahat, daha ulaşılabilir bir toplu taşıma sisteminin geliştirilmesi gerekiyor. Düzenleme ve denetleme sisteminin düzenlenmesi gerekiyor. Elektronik denetim sistemi kurulabilir. İlçe belediyelerinin teknik kapasitesinin artırılması gerekiyor.

Salih ÜNLÜ: Konut fiyatlarının pahalılığı ve kiralık konut sorunu. TOKİ En pahalı konutlarını Şanlıurfa'ya yapıyor. Buna dikkat çekmek önemli. Çevre ve Şehircilik Bakanlığına ve İl Müdürlüğüne görev düşüyor. Urfa'nın etnik yapısına dikkat edilmeli.

Fatma ERYILMAZ: Her şeyi belediyeden beklememek gerekli. Hızlı tren projesi önemli. Şehrin tanıtımı için çaba harcanması gerekiyor. Urfa tanıtılmalı. Herkes kendi adına bir şeyler yapmalı, elini taşın altına koymalı.

Firuzan KILIÇ: Kentsel dönüşümü gecekondu alanlarında havuz problemi gibi görüyorum. Bir yeri boşaltıyoruz diğer bir yere dolduruyoruz. Burada her şeyi belediyeden beklememek lazım. Bir de planla oluşturulan sorunlu alanlar var. GAP İdaresinin yaptığı bazı sorunlu planlar var. Gecekonduadaki yaşam kalitesinden daha düşük kaliteli yaşam çevreleri oluşmuş. TOKİ Projelerinde yöre koşullarını dikkate almadan hareket etmesi ve arazi satması sorunlu bir durum oluşturuluyor. Barınma hakkı ihlalleri ve nüfus kayıpları var. Gecekonduardaki hak kayıplarını tartıştık ama haksız kazançlar da var bunu dengelemek gerekli. Hem kamunun hakları hem de gecekondu sakinlerinin barınma hakları var. Göçü engellemek için kırsal kalkınma projelerine yönelmek gerekiyor.